

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 8014200132
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8014200132.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Jany Hatalovej, PhD. v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľ): S. T. - ARTIMA, so sídlom Centrálna 632/7, 089 01 Svidník, IČO: 46 022 546, zast. JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, so sídlom Masarykova 2, 080 01 Prešov, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, za účasti: 1/ B. P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Y.?X, XX-XXX Y.?, Poľská republika 2/ Z. G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX/X, XX-XXX F., Poľská republika, 3/ Q. S. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, XX-XXX E., Poľská republika, 4/ S. A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C.. V. XX/X, XX-XXX Y., Poľská republika, 5/ Q. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XX-XXX S., Poľská republika, 6/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX/X XX, XX-XXX Y., Poľská republika, 7/ B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XX-XXX S., Poľská republika, 8/ Z. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, XX-XXX K., Poľská republika, 9/ B. K. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXXXX Y., Poľská republika, všetci zast. JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, so sídlom Masarykova 2, 080 01 Prešov, v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 17. januára 2018 č. k. 12Scud/1/2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. 52570-3/2013-BA z 04.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 1“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom

poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-9/2013-PO z 09.12.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) a administratívne odvolanie zamietla.

2. Rozhodnutím č. 46850-3/2013-BA z 03.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 2“,) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-6/2013-PO z 09.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

3. Rozhodnutím č. 46751-2/2013-BA z 03.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 3“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-42/2013-PO z 13.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

4. Rozhodnutím č. 46998-3/2013-BA z 06.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 4“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-22/2013-PO z 12.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

5. Rozhodnutím č. 52226-2/2013-BA z 12.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 5“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22835-23/2013-PO z 14.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

6. Rozhodnutím č. 46748-2/2013-BA z 03.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 6“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-35/2013-PO z 13.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

7. Rozhodnutím č. 52228-2/2013-BA z 12.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 7“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-43/2013-PO z 13.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

8. Rozhodnutím č. 46954-3/2013-BA z 02.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 8“,) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22839-29/2013-PO z 12.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

9. Rozhodnutím č. 46753-2/2013-BA z 03.12.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie č. 2“, napadnuté rozhodnutie č. 1, č. 2, č. 3, č. 4, č. 5, č. 6, č. 7, č. 8 a č. 9 spolu ďalej ako „napadnuté rozhodnutia“) žalovaná ako odvolací orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. v zmysle § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 22835-9/2013-PO z 12.08.2013 vo veci vzniku sociálneho poistenia a administratívne odvolanie zamietla.

10. Žalovaná s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1, § 7 ods. 1 písm. c), § 14 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1 písm. a) ako aj § 19 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v napadnutých rozhodnutiach konštatovala, že pribratí účastníci boli vedení v registri poistencov žalovanej ako zamestnanci žalobcu. Žalobca je zapísaný v registri zamestnávateľov vedeného prvostupňovým orgánom od 01.02.2011.

11. Ďalej žalovaná vyzdvihla právny vplyv Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a

členov ich rodín, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, ako aj Nariadenia z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie na napadnuté rozhodnutie.

Následne poukázala na nové koordinačné nariadenia, t.j. Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej na účely rozsudku len „základné nariadenie“) a vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa vykonáva základné nariadenie (ďalej na účely rozsudku len „vykonávacie nariadenie“), ktoré sa uplatňujú od 01.05.2010.

12. V súvislosti s prejednávanou vecou žalovaná najmä poukázala na čl. 13 základného nariadenia, ktorý ako kolízna norma vymedzuje právny poriadok, ktorému podlieha osoba vykonávajúca činnosti s charakterom práce v dvoch alebo viacerých členských štátoch.

Vo vzťahu k pracovným činnostiam zanedbateľného rozsahu, tieto žalovaná vymedzila ako činnosti, ktoré sa vykonávajú trvalo, avšak z hľadiska času a hospodárnej návratnosti sú nepodstatné.

13. Čo sa týka skutkového stavu, žalovanej bola doručená informácia z poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia (Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ďalej na účely rozsudku len „poľská inštitúcia ZUS“), že v posledných rokoch vznikli firmy v iných členských štátoch, ktoré, hoci sprostredkujú pre poľské samostatne zárobkovo činné osoby zamestnanie, tak sa zrejme chcú vyhýbať plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie ZUS z podnikania v Poľskej republike.

V uvedenej súvislosti prvostupňový orgán vykonal v priebehu roku 2013 viaceré kontroly u zamestnávateľa (ďalej na účely rozsudku len „kontroly“, resp. všeobecne „kontrola“) so zameraním na splnenie podmienok pre určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania (viď rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Planzer Luxembourg Sarl sp.zn. C-73/06) ako aj na overenie reálneho výkonu činností zamestnancov zamestnávateľa.

14. Z výsledkov hore uvedenej kontroly aj pre žalovanú vyplýva, že sídlo zamestnávateľa, uvedené vo výpise z obchodného registra, nespĺňa základné kritéria registrovaného sídla spoločnosti, a tiež sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti pribratých účastníkov ako zamestnancov.

15. V napadnutých rozhodnutiach žalovaná konštatovala, že kontrolou zameranou na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky sa nepodarilo preukázať na základe relevantných skutočností, že na zamestnancov žalobcu (pribratí účastníci v 1/ až 9/ rade) sa vzťahuje slovenská legislatíva, a preto rovnako ako prvostupňový orgán aj žalovaná rozhodla, že zamestnancom povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti (ďalej len „povinné poistenie“) podľa slovenskej legislatívy nevzniklo.

II.

Konanie na správnom súde

A)

16. Proti napadnutým rozhodnutiam podal žalobca na Krajský súd v Prešove žaloby z 29.01.2014, 28.01.2014, 05.11.2014, 31.01.2014, 04.11.2014, 11.02.2014 a 04.02.2014.

Najmä brojil proti nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí a porušeniu zásady dvojnásťanosti konania. Ďalej žalobca poukázal na skutočnosť, že rozhodnutia neboli vydané v zákonnej lehote a bol porušený princíp rovnakého zaobchádzania. Rovnako mal za to, že kontrola vykonaná zo strany správneho orgánu ohľadne skúmania výkonu činnosti zamestnancov žalobcu bola vykonaná nezákonne, nakoľko do kompetencie žalovanej resp. jej pobočky nepatrí kontrola výkonu práce a pracovnoprávných vzťahov.

17. Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe žiadala žaloby ako nedôvodné zamietnuť. Vo svojich argumentoch vychádzala z citácie relevantných ustanovení základného nariadenia ako aj vykonávacieho nariadenia.

B)

18. Uznesením Krajského súdu v Prešove z 13.11.2014 č. k. 12Scud/1/2014 boli podľa § 112 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 O.s.p. veci vedené na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 12Scud/1/2014-12Scud/9/2014 spojené s tým, že sa budú spoločne prejednávať pod sp. zn. 12Scud/1/2014.

19. Správny súd pribral podľa ustanovenia § 250 ods. 1 O.s.p. ako účastníkov konania všetkých zamestnancov žalobcu uvedených v záhlaví tohto rozsudku pod 1/ až 9/.

20. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutia, ako aj konania, ktoré predchádzali ich vydaniu a dospel k záveru, že žaloby nie sú dôvodné. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti napadnutých rozhodnutí v rozsahu daných žalobami skúmal aj splnenie procesných podmienok na podanie predmetných žalôb.

21. Správny súd zdôraznil, že pokiaľ žalobca tvrdil, že správne orgány v preskúmaných veciach nedodrжали zákonný postup, že rozhodnutia sú nezákonné, či arbitrárne, z tvrdení žalobcu ani v jednej zo žalôb, okrem nedodržania zákonnej šesťdesiatdňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí nevyplýva žiadne iné porušenie jeho subjektívnych práv. Je síce pravdou, že pri vydávaní rozhodnutí neboli dodržané procesné lehoty, avšak podľa názoru správneho súdu toto procesné pochybenie nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí iba z tohto dôvodu by žalobca nedosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej.

22. Správny súd považoval námietku žalobcu, že prvostupňový orgán ani žalovaná neboli oprávnení vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu za nedôvodnú. Pri svojom závere vychádzal z ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z. konkrétne tretej časti a ustanovení § 172 - 225, ktoré upravujú konanie vo veciach sociálneho poistenia.

23. Ďalej správny súd poukázal na ustanovenia tretej časti zák. č. 461/2003 Z.z., konkrétne ustanovenia § 195 ods. 1 až 3 citovaného zákona, ktoré upravujú postup prvostupňového orgánu a žalovanej, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie. Pri posudzovaní veci objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníkov konania. Ďalej správny súd poukázal na ustanovenie § 196 ods. 1 až 7 zák. č. 461/2003 Z.z., ktoré upravuje dokazovanie.

24. Správny súd na základe vyššie uvedených skutočností považoval za nedôvodnú aj ďalšiu námietku žalobcu, že bola porušená zásada dvojinstančnosti konania, pretože z obsahu predložených administratívnych spisov je nepochybné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov ako tých, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňových rozhodnutí, pričom je notoricky známou skutočnosťou, že prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Rozhodnutia žalovanej sú len podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnené. Takýto postup umožňuje žalovanej zákon č. 461/2003 Z.z. v ustanovení § 218 ods. 1, podľa ktorého odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

25. Namietané nezákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej, bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu, je pre rozhodnutie vo veci irelevantná. Je nesporné, že žalobca ako zamestnávateľ platil povinné poistenie. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na tú skutočnosť, že zák. č. 461/2003 Z. z. v ustanovení § 145 ods. 1 upravuje, že Sociálna poisťovňa je povinná vrátiť poistné, ktoré bolo zaplatené bez právneho dôvodu fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné alebo jej právnenému nástupcovi do 30 dní od a) zistenia tejto skutočnosti Sociálnou poisťovňou alebo b) doručenia písomnej žiadosti fyzickej alebo právnickej osoby povinnej odvádzať poistné alebo jej právneho nástupcu. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia - právo na vrátenie poistného sa premlčí do desiatich rokov od posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola platba uvedená v odseku 1 a 2 zúčtovaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici. Podľa ods. 4 tohto ustanovenia, poistné,

ktoré je Sociálna poisťovňa povinná vrátiť, sa použije na zápočet pohľadávky Sociálnej poisťovne voči fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poisťné alebo voči jej právnomu nástupcovi.

26. Žalobcom napadnuté rozhodnutia správnych orgánov boli podľa názoru správneho súdu vydané v súlade s ustanovením § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., lebo v odôvodneniach rozhodnutí uviedli, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovali.

27. K ostatným námietkam žalobcu vo vzťahu k prejedikovaniu rozhodnutí v dôsledku oznámení žalovanej príslušnému orgánu Poľskej republiky a retroaktívite správny súd konštatoval, že žalobca v žalobách neuvádzal v súvislosti s uvedenými námietkami porušenia konkrétneho právneho predpisu, ktorý by správnym orgánom takýto postup zakazoval, a aké konkrétne subjektívne práva žalobcu boli porušené.

28. Podľa názoru správneho súdu v konaniach bolo jednoznačne preukázané, že žalobca nemá v mieste sídla spoločnosti zriadenú žiadnu prevádzku, resp. kanceláriu a kontrolou bolo zistené, že uvedení zamestnanci nevykonávajú takú činnosť na území Slovenskej republiky, ktorá by podliehala vzniku poistenia v súlade s platnou právnou legislatívou na území Slovenskej republiky.

29. Po preskúmaní rozhodnutí žalovanej vo vzťahu k žalobným námietkam k porušeniu práv žalobcu správny súd dospel k záveru, že rozhodnutia a postup žalovanej sú v súlade so zákonom, preto žaloby ako nedôvodné zamietol.

III.

Kasačná sťažnosť / vyjadrenie

A)

30. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol ako dôvod kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.).

31. Sťažovateľ má za to, že prvostupňový orgán ani žalovaná nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k zamestnancom sťažovateľa, rozhodnutia sú preto vydané bez opory v zákone a možno ich označiť za nulité, resp. ničotné právne akty.

32. Sťažovateľ namietal, že skutkový stav v administratívnom konaní nebol dostatočne zistený. Podľa sťažovateľa bolo v tomto smere nevyhnutné zamerať sa predovšetkým na obsahovú náplň zamestnania jeho zamestnancov. Títo zamestnanci totiž vykonávajú roznos letákov, ktoré si preberajú od externej spoločnosti, do ktorej letáky distribuuje žalobca po ich vyzdvihnutí od obchodných partnerov. Sťažovateľ tieto skutočnosti prvostupňovému orgánu riadne oznámil, napriek tomu však v rámci výkonu kontroly nebolo doplnené dokazovanie, neboli vyžiadané ďalšie potrebné doklady od sťažovateľa, ani nedošlo k inému prevereniu výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky. Ďalej sťažovateľ uviedol, že je registrovaným platcom DPH a pravidelne daňovému úradu podáva súhrnné výkazy a podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva, že sťažovateľ reálne vykonáva činnosť. Z toho vyplýva nielen skutočnosť, že zamestnanci sťažovateľa reálne vykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky, ale aj rozsah a obsah tejto činnosti.

33. Sťažovateľ naďalej trvá na tom, že došlo k tzv. prejedikovaniu rozhodnutia, keď žalovaná vopred (pred vykonaním kontroly) vedela o tom, že pristúpi k vydaniu rozhodnutia, ktorým potvrdí rozhodnutie prvostupňového orgánu, nakoľko už v liste z 25.07.2013 oznámila poľskej inštitúcii ZUS zamestnávateľov, u ktorých sa podľa názoru žalovanej jedná o tzv. schránkové firmy.

34. Sťažovateľ opakovane argumentoval tým, že napadnutým rozhodnutím došlo k akceptovaniu nezákonného retroaktívneho rozhodovania zo strany orgánu verejnej správy. Za smerodajné považuje sťažovateľ aj to, že v administratívnom konaní nebola zachovaná lehota na vydanie rozhodnutia.

35. Sťažovateľ ďalej dodal, že sa nestotožňuje so záverom správneho súdu, že v danom prípade nedošlo k porušeniu subjektívnych práv sťažovateľa. Naopak, na strane sťažovateľa došlo k porušeniu viacerých jeho subjektívnych práv, najmä porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, právo na dodržanie základných zásad správneho konania, pričom sťažovateľ namieta aj porušenie svojho subjektívneho práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou. Subjektívne práva sťažovateľa je nevyhnutné z jeho pohľadu vnímať vo vzájomnej súvislosti so subjektívnymi právami jeho zamestnancov, pričom je potrebné, aby súdne rozhodnutie vo vzťahu k sťažovateľovi a jeho zamestnancom bolo rovnaké, pretože sa týka ich spoločných práv.

36. Vzhľadom na dôvody podanej kasačnej sťažnosti sťažovateľ navrhol rozhodnutie správneho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne zmeniť rozhodnutie správneho súdu a zrušiť priamo rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovými rozhodnutiami.

B)

37. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovaná uviedla, že v kasačnej sťažnosti sťažovateľ neuviedol také námietky ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie rozhodnutia správneho súdu alebo napadnutých rozhodnutí. Žalovaná sa naďalej pridržiava svojich písomných vyjadrení, v ktorých zaujala stanovisko ku každej námietke sťažovateľa obsiahnutých v žalobách.

Žalovaná v daných prípadoch nerozhodovala o uplatniteľnej legislatíve, ale o nevzniku povinného poistenia zamestnancov sťažovateľa podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Žalovaná pri vydávaní napadnutých rozhodnutí hodnotila všetky dôkazy samostatne a následne vo vzájomnej súvislosti a postupovala v súlade s koordinačnými nariadeniami. Žalovaná považuje napadnuté rozhodnutia ako aj prvostupňové rozhodnutia za dostatočne preukázané a odôvodnené.

38. Žalovaná opätovne poukázala na skutočnosť, že pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia musí byť splnených niekoľko podstatných náležitostí, ako je napríklad reálny výkon činnosti zamestnanca na území Slovenskej republiky, pričom formálne založenie pracovnoprávneho vzťahu ešte automaticky nezakladá dôvod pri určovaní uplatniteľnej legislatívy aplikovať čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Ďalším rozhodujúcim faktorom je splnenie kritérií registrovaného sídla alebo miesta podnikania zamestnávateľa (sťažovateľa).

Žalovaná ďalej zdôraznila, že Sociálna poisťovňa je oprávnená kontrolovať splnenie podmienok na určenie uplatniteľnej legislatívy v súlade s koordinačnými nariadeniami a na základe výsledkov vykonanej kontroly sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov sťažovateľa na území Slovenskej republiky ani splnenie podmienok pre určenie registrovaného miesta podnikania sťažovateľa.

39. Žalovaná má za to, že dôkazné bremeno leží nielen na žalovanej, ale aj na sťažovateľovi a túto povinnosť, ktorá mu vyplývala z vykonávacieho nariadenia si riadne nesplnil.

Zároveň uviedla, že nedodržanie procesných lehôt na vydanie rozhodnutia nemala vplyv na zákonnosť rozhodnutí. Vo vzťahu k námietkam žalobcu o prejudikovaní rozhodnutí a ich retroaktívite žalovaná uviedla, že v celom rozsahu súhlasí s právnym názorom správneho súdu.

40. Žalovaná ďalej konštatovala, že napadnutými rozhodnutiami nezasahuje do majetkových práv žalobcu, pretože nerozhoduje o jeho odvodovej povinnosti, ale o nevzniku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že sťažovateľ za týchto zamestnancov nie je povinný platiť a odvádzať poisťné do slovenského systému sociálneho zabezpečenia. Preto sťažovateľ nie je napadnutými rozhodnutiami dotknutý na svojich majetkových právach (v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 228/2011 zo dňa 2. júna 2011). Sociálna poisťovňa rovnako nebráni sťažovateľovi využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku.

Sťažovateľ a jeho zamestnanci, u ktorých žalovaná rozhodovala o vzniku, resp. nevzniku povinného poistenia podľa slovenskej legislatívy nemajú žiadne spoločné práva a povinnosti. Nejedná sa o

nerozlučné procesné spoločenstvo.

41. Žalovaná považuje ostatné námietky žalobcu a pribratých účastníkov uvedené v kasačnej sťažnosti za právne irelevantné. Žalovaná záverom poukázala na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá je podľa jej názoru aplikovateľná aj v prejednávacom prípade. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná súhlasí s rozsudkom správneho súdu v celom rozsahu a navrhla ho ako vecne správny potvrdiť.

IV.

Právne názory kasačného súdu

42. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „Najvyšší súd“) konajúci ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 ods. 2 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačnú sťažnosť je v zmysle § 461 S.s.p. potrebné zamietnuť, nakoľko po jej preskúmaní kasačný súd na základe nižšie uvedených právnych názorov dospel k záveru, že je nedôvodná.

Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol súbežne zverejnený tak na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. februára 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

43. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti je v medziach uvedených v § 453 S.s.p. prieskum prípustnosti a následne dôvodnosti podanej kasačnej sťažnosti, preto kasačný súd primárne na základe dôvodov kasačnej sťažnosti preskúmal relevanciu vytýkaných nedostatkov konania správneho súdu a napadnutého rozsudku v rozsahu sťažnostných bodov.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a pri nemennosti skutkového stavu (§ 454 v spojení s § 441 S.s.p.) o preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) kasačný súd pristúpil k prieskumu oprávnenosti vyššie uvedených dôvodov kasačnej sťažnosti.

44. V uvedenej súvislosti musí kasačný súd tiež zdôrazniť, že právo na súdnu ochranu (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky) nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzujúcim podmienkam (čl. 51 ods. 1 ústavy). To platí aj v prípade kasačnej sťažnosti ako mimoriadneho opravného prostriedku (§ 438 ods. 1 S.s.p.), ktorý nie je možné použiť „celoplošne“ na odstránenie nespokojnosti účastníka konania s akýmkoľvek rozhodnutím správneho súdu a ktorej aplikácia môže narušiť princíp právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (§ 145 S.s.p.).

45. V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok správneho súdu, ktorým boli správne žaloby zamietnuté. V prejednávacom prípade je však potrebné sa v prvom rade vysporiadať s otázkou, či vydaním napadnutých rozhodnutí došlo k porušeniu subjektívnych práv žalobcu a či je žalobca aktívne procesne legitimovaný na podanie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej týkajúce sa vzniku resp. nevzniku povinných poistení jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy. Týmito otázkami sa správne zaoberal aj správny súd v rozsudku.

46. Na prvom mieste musí kasačný súd konštatovať, že sťažovateľ svoju kasačnú sťažnosť oprel o dôvody týkajúce sa neúplne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia, avšak vo vzťahu k porušeným subjektívnym právam svojich zamestnancov (pibratých účastníkov). Námietky o nezákonnosti kontroly vykonanej žalovanou, porušení princípu rovnakého zaobchádzania, nepreukázaní registrovaného miesta podnikania, či absenciu reálneho výkonu činnosti zamestnancami nie sú preto vo vzťahu k porušeniu subjektívnych práv žalobcu relevantné, a to z nasledovných dôvodov.

Podľa § 177 ods. 1 S.s.p. správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych

práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

Podľa § 177 ods. 2 S.s.p. ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

47. Z ustanovenia § 177 S.s.p. je nepochybné, že základným znakom na podanie správnej žaloby je, že ide o ukrátenie na vlastných subjektívnych právach žalobcu. Žalobca sa preto touto žalobou nemôže domáhať ochrany práv iných osôb, napríklad zamestnancov, ako je to v prejednávanom prípade. Oprávnenie podať správnu žalobu vo vlastnom mene na ochranu práv iného subjektu ukráteného na právach rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy má iba prokurátor alebo iný subjekt na to výslovne oprávnený zákonom. Do tejto kategórie zákonom oprávnených osôb nie je možné zaradiť zamestnávateľa, ktorý chce hájiť práva zamestnancov. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca (ako zamestnávateľ) nie je oprávneným subjektom na podanie správnej žaloby, nakoľko napadnutými rozhodnutiami nebol ukrátený na vlastných subjektívnych právach.

48. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že správny súd nesprávne vyhodnotil, že napadnutými rozhodnutiami nedošlo k porušeniu subjektívnych práv sťažovateľa. Sťažovateľ tvrdil, že boli porušené jeho subjektívneho práva, a to právo na spravodlivý proces, zahŕňajúce právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, právo na dodržanie základných zásad správneho konania, ako aj právo vlastníť majetok, právo na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou (bod 29). Kasačný súd má za to, nejde o dostatočné dôvody na vyslovenie záveru o nesprávnosti rozhodnutia správneho súdu či nezákonnosti napadnutých rozhodnutí, ak nie sú podložené konkrétnymi zásahmi. Sťažovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, akým spôsobom napadnuté rozhodnutia o zániku povinného poistenia zamestnancov zasahujú do práva vlastníť majetok či práva na dosahovanie zisku sťažovateľa ako zamestnávateľa. Sťažovateľovi nebola napadnutými rozhodnutiami zakázaná podnikateľská činnosť, ani právo zamestnávať zamestnancov, a to či už občanov Poľskej republiky alebo Slovenskej republiky. Kasačný súd preto túto námietku nevyhodnotil ako dôvodnú.

49. Kasačný súd má jednoznačne za preukázané, že sťažovateľ nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale porušenie práv zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej šesťdesiatdňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí a zásady dvojinštančnosti konania žiadne porušenie jeho subjektívnych práv netvrdil. Ako správny súd správne uviedol, nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia nie je takou vadou, ktorá by mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Zrušením žalobami napadnutých rozhodnutí iba z tohto dôvodu by žalobca nedosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Vo vzťahu k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania, vykonaniu kontroly v rozpore so zákonom, porušeniu zásady dvojinštančnosti, či prejudikovaniu rozhodnutia sa kasačný súd stotožňuje s názorom správneho súdu, že žalobcom namietané nezákonnosti postupu a napadnutých rozhodnutí bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu sú pre rozhodnutie vo veci irrelevantné. Žalobca porušenie svojich subjektívnych práv žiadnym spôsobom nevyargumentoval a ani nepreukázal.

50. Vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobcu si kasačný súd dovoľí, aj napriek rekodifikácii procesných predpisov, odkázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej právnej veci z 26.07.2017 sp. zn. 9Sžso/166/2015, od ktorého záverov nevidí kasačný súd dôvod sa odchýliť:

„Rovnako za správne považoval odvolací súd závery krajského súdu o tom, že žalobca nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou. Pokiaľ žalobu žalobcu v 1. rade zamietol, rozhodol správne, pretože žalobca v 1. rade nielenže nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv (namietal porušenie práv žalobcov v 2. až v 4. rade - zamestnancov), ale rozhodnutiami Sociálnej poisťovne nebolo zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu v 1. rade. V prípade bezdôvodného odvedenia poistného, by bolo poistné zamestnávateľovi v zmysle § 145 zákona o sociálnom poistení vrátené. Ani odvolací súd žiadny zásah do majetkovej sféry žalobcu v 1. rade nezistil. Prichádzal do úvahy len zásah do majetkovej sféry žalobcov v 2. až v 4. rade - zamestnancov.“

51. Záverom kasačný súd dodáva, že správny súd sa v odôvodnení zaoberal pre prejednávanú vec

relevantnými právnymi otázkami, a to najmä zásahom do subjektívnych práv žalobcu, a preto nemožno rozhodnutie, v ktorom správny súd nedal odpoveď na všetky žalobcom nastolené otázky za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené.

V tejto súvislosti Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08, III. ÚS 465/2016).

52. S poukazom na vyslovený záver, kasačný súd nepovažoval pre vec za relevantné sťažovateľom spomenuté rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a preto sa nimi v rozhodnutí bližšie nezaoberal. Z rovnakého dôvodu sa kasačný súd nezaoberal ďalšími sťažnostnými bodmi sťažovateľa.

53. Najvyšší súd má na základe vyššie uvedených záverov za preukázané, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná a správny súd postupoval správne, keď žaloby zamietol. Kasačná sťažnosť neobsahuje žiadne nové skutočnosti, právne významné pre uvedené konanie, s ktorými by sa správny súd v rámci svojho konania nezaoberal. Námietky sťažovateľa uplatnené v kasačnej sťažnosti teda nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku správneho súdu.

Rozhodnutie správneho súdu spĺňa atribúty rozhodnutia zaručujúceho právo na spravodlivý proces a v konaní a pri rozhodovaní správneho súdu nebolo zistené porušenie zákona (§ 440 S.s.p.). Kasačný súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi o tom, že žalobcove subjektívne práva neboli napadnutými rozhodnutiami porušené.

54. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 461 S.s.p. kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

55. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok sťažovateľa a stanoviska žalovaného ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté vo vyššie citovanom rozhodnutí sp. zn. 9Sžso/166/2015 (čl. 1 ods. 1 ústavy), pri ktorom kasačný súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od jeho obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 469 v spojení s § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A- 48554/10 z 25.11.2014), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

56. Kasačný súd v preskúmvanej veci v súlade s ust. § 455 S.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by nariadenie pojednávania by bolo potrebné.

57. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

Podľa § 467 ods. 1 S.s.p. ustanovenia o trovách konania sa primerane použijú na kasačné konanie.

58. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).